Shrnutí a doporučení

Analýzy pro Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na Uherskohradišťsku

Projekt **Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na Uherskohradišťsku**,
reg. č. CZ.1.04/3.1.03/45.00047, je financován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státním rozpočtem České republiky.

Systém sociálních služeb

Celková koncepce:

Pozitiva: provázanost, koncepčnost, realizace komunitního plánování

Negativa: Nízká míra spolupráce mezi poskytovateli, nízká informovanost cílových skupin, rezervy ve službách pro skupinu OOSV

Doporučujeme pokračovat v tvorbě komunitního plánu. Zaměřit se na vyšší informovanost o sociálních službách mezi cílovou populací v ORP (katalog, letáky, informace na webových stránkách…). Snažit se ustanovit systém komunikace mezi poskytovateli, aniž by to zvýšilo administrativu.

Administrativa:

Pozitiva: Vedení statistik, možnost sledování informací, možnost on-line vyplnění

Negativa: duplicita vyplňování formulářů, jejich nejednotnost, nemají přístup ke statistikám

Doporučujeme začít vytvářet systém, který zastřeší administrativní úkony, nebude docházet k duplicitnímu vyplňování formulářů a především budou přístupné (online) + přístup k výsledkům statistik. Možným krokem by bylo vytvoření zvl. pracovní skupiny, ovšem nutnost koordinovat aktivity s ostatními ORP a krajem.

Komunikace:

Nejlépe je hodnocena komunikace poskytovatelé-město UH a poskytovatelé-zadavatelé, nejhůře se komunikuje se Zlínským krajem. Celkově je však komunikace mezi subjekty participujícími na sociálních službách hodnocena jako bezproblémová.

Doporučujeme především zavést systém standardizované komunikace mezi poskytovateli (webové stránky s formuláři, diskuzemi + setkávání…) a udržet dobrou úroveň současné komunikace. Vyvarovat se duplicitě vyžadovaných informací (viz administrativa).

Financování

Poměrem 6:4 převažují poskytovatelé spokojeni s financováním. Nejvíce spokojených je mezi poskytovateli služeb pro rodiny, nejméně mezi poskytovateli pro OOSV.

Případné finanční problémy by poskytovatelé nejraději řešili zvýšením příspěvků od státu a v menší míře také od kraje. Na obce se ohledně financí příliš obracet nechtějí a už vůbec nemají zájem v rámci úspor snižovat své vlastní náklady.

Pozitiva: spolupráce mezi subjekty, postupující transformace služeb (pobyt. → terénní)

Negativa: nedostatek finančních prostředků, nepravidelné využívání terénních služeb, nejistota ohledně žádaných/přiznaných prostředků

Obecné doporučení – navýšit objem finančních prostředků na sociální služby, především z prostředků státu/EU (vlastní projekty, výzvy). Zachovat stávající dobře hodnocenou spolupráci mezi městy a poskytovateli. Případné navyšování finančních prostředků směřovat především na terénní služby (pečovatelky…).

Projekt **Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na Uherskohradišťsku**, reg. č. CZ.1.04/3.1.03/45.00047, je financován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státním rozpočtem České republiky.

Potřeby cílových skupin

Senioři:

Na rozdíl od ostatních skupin můžeme s jistotou předpokládat, že se **populace seniorů bude do budoucna zvětšovat**, půjde především o osoby z nejstarších věkových skupin. Zaměření na tuto cílovou skupinu by mělo být prioritou.

Mezi největší problémy seniorů patří **zdravotní problémy** a **osamělost**. Sociální služby by se tedy měly zaměřit na řešení těchto aspektů jejich života.

Osoby z této cílové skupiny se dělí na přibližně stejné tábory. Polovina má zájem o **pečovatelské služby** ve svém vlastním bytě a druhá polovina preferuje **pobyt v domovech pro seniory.** Velkou nevýhodou pečovatelské služby je přitom její finanční náročnost, domov pro seniory zase izoluje uživatele od „běžného“ života.

Osoby se ZP:

Na rozdíl od seniorů nedokážeme odhadovat budoucí počty osob se ZP, ale předpokládáme, že dojde k nárůstu seniorů se ZP (prodlužování délky života).

Největší problémy osob se ZP jsou **obtížné vykonávání každodenních potřeb** a **pracovní uplatnění**. Velkou obtíží při každodenních činnostech jsou bariéry (v dopravě i v budovách).

První problém by měla řešit především **pečovatelská služba nebo chráněná bydlení** (pro osoby, které se o sebe ještě s pomocí starat dovedou). Důležité je pro ně také **sociální poradenství**, které jim pomůže orientovat se v problematice sociálních služeb a možností sebeuplatnění. Druhý problém by měly řešit **sociálně terapeutické dílny**, které by jednak umožnily zaměstnávat osoby se ZP.

Rodiny s dětmi:

Vzhledem k nižším mírám porodnosti i sňatečnosti očekáváme jednak transformaci této skupiny (partneři s dětmi) a mírné snížení potenciálních uživatelů. Naproti tomu celospolečenské problémy mohou naopak vést k vyšší míře patologického chování rodičů i dětí. Odhad ohledně budoucích počtů osob z této cílové skupiny je také nejistý.

Mezi největší problémy rodiny patří **tíživá finanční situace** a související problémy **s bydlením**.

Osoby z této cílové skupiny chtějí využívat **sociální poradenství** (orientace v sociálních službách, pomoc s problémy…), **SAS pro rodiny** a také pobytové zařízení – **azylové domy**. **Z krátkodobého hlediska by jim pomohly finanční půjčky** na překonání kritické situace, v tomto případě se ale nejedná o sociální službu.

OOSV:

Skupina osob ohrožených sociálním vyloučením není homogenní. Jiné potřeby mají uživatelé drog, jiné osoby bez přístřeší. Problémy jsou často provázané (dlouhodobá nezaměstnanost vede ke ztrátě bydlení apod.).

Největšími problémy jsou pro tuto skupinu **nedostatek financí** a **problémy s bydlením.**

Od těchto problémů se odvíjí i pomoc, o kterou mají zájem. Problém s bydlením lze vyřešit **zvýšením kapacit azylových domů,** případně výstavbou **noclehárny**, ale finanční problémy cílové skupiny zůstanou nejspíše neřešitelným problémem. Zájem mají také o **odborné sociální poradenství** a poradenství ohledně zaměstnání.

Projekt **Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na Uherskohradišťsku**, reg. č. CZ.1.04/3.1.03/45.00047, je financován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státním rozpočtem České republiky.

Shrnutí demografické analýzy

Nejvíce obyvatel žije přímo ve městě Uherské Hradiště a okolních obcích (Kunovice, Staré Město). Druhé „centrum“ je na jihu, mezi obcemi Uherský Ostroh a Ostrožská N. Ves. V rámci ORP jsou také **2 oblasti s nízkou hustotou osídlení** – oblast **Chřiby** (obce Stupava, Salaš, Staré Hutě…) a také **podhůří Vizovické vrchoviny** (obce Zlámanec, Svárov, Částkov…).

Počty Obyvatel v ORP Uherské Hradiště se nijak dramaticky nemění. Mezi roky 2003 a 2009 získalo ORP 740 obyvatel. **U města UH je situace jiná** – mezi těmito roky došlo **k úbytku téměř 900 osob**. Nejvíce migračně získávají oblasti v blízkosti města Uherské Hradiště, nejméně se pak lidé stěhují do UH samotného. Přirozenou měnou (narození a úmrtí) mírně získávají oblasti Centrum a Bílovice (viz. definice oblastí ve zprávě „Demografie). Naproti tomu v oblastech Centrum-Západ a Chřiby počty zemřelých převyšují počty narozených a dochází tak k přirozenému úbytku populace.

Věková struktura města Uherské Hradiště i ORP Uherské Hradiště v současné době odpovídá věkové struktuře Zlínského kraje a potažmo také věkovému složení celé ČR. V ORP registrujeme oproti krajskému průměru velmi mírně nižší počty osob ve věku 50-60 let (silnější poválečné ročníky), ale rozdíly nejsou nijak signifikantní. Ve městě UH již v současné době registrujeme nižší podíl dětské a vyšší podíl seniorské složky populace, ale opět se jedná jen o malé rozdíly.

Odhadovaný populační vývoj (populační projekce) ukazuje, že celé ORP Uherské Hradiště bude populačně ztrácet jen mírně (v roce 2029 předpokládáme ztrátu 1.600 osob). **Samotné město UH ztratí větší část svých obyvatel**. V roce 2029 předpokládáme při zachování migračního chování ztrátu 3.500 obyvatel.

Podstatnější bude ale změna věkové struktury. Dále se budeš snižovat podíl dětské složky (0-14 let) a dojde k nárůstu složky seniorské (65+ let). Navíc předpokládáme největší nárůst u nejstarších osob. Relativně vyšší počty osob nad 85 let povedou ke zvýšení poptávky po sociálních službách pro seniory i osoby se ZP v seniorském věku a doporučujeme se na tuto situaci připravit. Zároveň upozorňujeme na zvyšování podílu ekonomicky neaktivní populace (osoby pobírající důchod) a stagnaci počtů ekonomicky aktivní populace. Zatímco v současné době připadá na 100 osob ve věku 20-64 let (ekonomicky aktivní populace) 55 ekonomicky neaktivních (osob do 19 let a osob nad 65 let) v roce 2029 bude již poměr 100 : 70.

Projekt **Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na Uherskohradišťsku**, reg. č. CZ.1.04/3.1.03/45.00047, je financován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státním rozpočtem České republiky.

Senioři:

Vzhledem k demografickým charakteristikám doporučujeme **zřídit větší pobytové zařízení v okolí měst Ořechov a Polešovice**, lidé z této oblasti to mají ke službám pro seniory nejdále. Zároveň je zde relativně velká koncentrace obyvatel a tudíž potenciálních seniorů a uživatelů služeb. **Nicméně v absolutních počtech, nejvíce seniorů přibude v samotném městě Uherské Hradiště.** Není možné opomenout ani posilování sociálních služeb (především terénních a ambulantních) pro tuto cílovou skupinu především ve městě.

Zároveň doporučujeme podporovat **vznik pečovatelských služeb i v menších obcích** – z geografického i demografického hlediska se nabízí 3 centra. Jedno v oblasti Uherského Ostrohu (+ spádová oblast i pro Ořechov, Polešovice, Nedakonice…) druhé v Tupesech (+ spádová oblast Velehrad, Zlechov, Buchlovice…) a třetí v Bílovicích (+ spádová oblast Nedachlebice, Topolná, Březolupy…) a postupně rozšiřovat pečovatelské služby ve městě Uherské Hradiště. Na Uherskohraďišťsku také chybí **pobytová služba hospice** (domácí hospic funguje pod Charitou).

Osoby se ZP:

Stávající kapacity pobytových zařízení pro osoby se ZP se zdají být dostačující. Vzhledem k předpokladu, že bude přibývat především seniorů se ZP (prodlužování věku a s tím související duševní nebo tělesná postižení) doporučujeme spíše **rozšiřovat službu domovů se zvláštním režimem**. Z hlediska jeho umístění by měl být mimo Uherské Hradiště a okolí. Ideálním stavem by bylo jedno zařízení tohoto typu na jihu ORP v Uherském Ostrohu, kde služby pro osoby se ZP chybí úplně.

Systém **dopravy osob se ZP** a **rozšíření pečovatelské služby** pomohou osobám více než budování domovů. Proto je třeba rozšířit současný stav pečovatelských služeb především mimo město UH. Pečovatelské služba pro osoby se ZP by měla fungovat především v okolí Uherského Ostrohu a také na západě (Buchlovice, Boršice…) a severu (Bílovice, Březolupy.).

Jak poskytovatelé, tak samy osoby se ZP požadují častěji **chráněná bydlení a soc. terap. dílny k posílení samostatnosti.** Chráněná bydlení a dílny by určitě měla být přímo v UH, ale i v menších obcích v okolí (např. Uh. Ostroh, Buchlovice).

Rodiny s dětmi:

Doporučujeme **zřídit ideálně 2 pobytová zařízení** pro cílovou skupinu rodiny s dětmi. Mělo by se jednat o azylové domy, nejlépe v Uherském Ostrohu (+ spádová oblast Ostr. Nová ves, Hluk…) a v Boršicích (+ spádová oblast Polešovice, Buchlovice, Zlechov…). **Ideálně by v rámci těchto azylových domů mělo fungovat také základní, případně odborné sociální poradenství**.

OOSV:

Vzhledem k návrhům poskytovatelů i osob z cílové skupiny OOVS doporučujeme **budovat pobytová zařízení**. Jsou sice dražší, ale OOSV (a především osoby bez domova) je využívají. Kritické je především zimní období, kdy jsou kapacity nedostatečné. Doporučujeme přímo v UH vybudovat **noclehárnu** pro osoby bez přístřeší. Ideálně pak **2 další menší azylové domy** v Uherském Ostrohu a v Boršicích, které pokryjí potřeby osob v těchto oblastech. Kromě toho by v Uherském Ostrohu mohlo vyrůst **nové nízkoprahové denní centrum s terénními programy**.

Projekt **Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na Uherskohradišťsku**, reg. č. CZ.1.04/3.1.03/45.00047, je financován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státním rozpočtem České republiky.